

om adv. Mordts bok

Etter å ha omtalt regjeringens interesse for den i Norge og Amerika for blømskam, voldtekt og mord dømte Carl Johan Peder- sen, en sak som kostet landet flere hundre tusener, skriver Mordt :

Det er umulig å få med alle de treffende resonneringer, all den rammende kritikk som finnes i den mønstergyldige, konsise fremstilling. Anmelderen håper at følgende grep i bunken vil gi et godt inntrykk av hva en leser vil kunne vente sig:

ansvarlig militært hold, utfyller i høy grad de avsløringer av krigs- og okkupasjonsrådets politikk, som Trygve Lies og Paul Hartmanns bøker har bragt. Den ene ynkkeligheten slår den andre ihjel på begge områder. Tross all utvist iver for å kamuflere og pynte på begivenhetene har man ikke evnet å holde sannheten helt ute. Det nytter ikke lenger å se i kikkerten den gale veien.

Helge Grønstad.

kommunistpartiets 30. kongress åpnes

H. G.

Grunnen til det romerske imperiums hensyknen og sluttelige oppløsning har vært en gåte som historikerne her prøvd å løse, og mange forslag er framkommet. Meg forekommer saken enkel og klar. Med all sin beundringsverdige statsmannskunst hadde romerne ingen aktelse for de undertvungne folk og deres egenart. Innbyggerne i det store rike skulle gjøres til romere, likesom franskmennene i dag over alt vil gjøre sine kolonifolk til franskmenn, og Sovjet over alt vil russifisere. Den gang, som nu, vegrer folkene seg til det ytterste mot dette. De vil ikke forsvinne i den store kosmopolisme. Og videre: De kosmopolitiske stater har en åpenbar tilbøyelighet til å stagnere, visne hen og bli golde. Det lærer historien oss om alle de store imperier som

Bonden og folkehøgskulen

re med på å søke avdempet den fryktelige menneskejakt, som begynte etter frigjøringen.»

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

«De økonomiske repressalier... som er i opplagt strid med tidligere gjeldende rett».

«Det er ingen fornuftig tvil om at anordningens bestemmelser i denne henseende er en direkte omgåelse av Grunnlovens § 104 og det vern Grunnloven setter for borgernes velervervede rettigheter.»

Etter å ha omtalt regjeringens interesse for den i Norge og Amerika for blomskam, voldtekt og mord dømte Carl Johan Pedersen, en sak som kostet landet flere hundre tusener, skriver Mordt :

«Spørsmålet er bare om denne glimrende fasade svarer til den måte rettsvesenet innen landet selv har fungert på. På bakgrunn av den uro der har vært i landet om rettsoppgjøret — en uro som endog foranlediget endel stortingsmenns henvendelse til et svensk juristbyrå for å få det norske rettsoppgjør belyst — tør det være at de for rettsoppgjøret ansvarlige, under de mange og voldsomme angrep på rettsoppgjøret, for å bortlede interessen har trengt en lynavleder — for å vise i hvor høy grad landet holder rett og rettferdighet som norm for all sin opptreden.» (Make til hån!)

«Resultatet er derfor blitt at de ikke aktive NS-medlemmer, det er de som ikke har deltatt i noen spesielt skadegjørende handlinger eller beslutninger, er kjent erstatningsansvarlige ikke for sine handlinger, men for sine meninger.»

«For en objektiv bedømmelse av forholdet synes det imidlertid rimelig å tro, at uansett de vilkårligheter og feilgrep som ble gjort fra nazistledelsens side har Quisling-regjeringen under krigen på mange måter vært et vern mot tysk utnyttelse.»

«... det nærmere studium av landssviklovgivningen fjerner enhver mulig tvil om den ting, at det var forfatternes hensikt ikke å lempe på tidligere straffebestemmelser, men tvertom å utstøte NS-medlemmene fra samfunnet og konfiskere deres formuer... Det var i sannhet et utpønsket lovverk med det formål å ramme så det sved. Allikevel har lagmann Solem i et intervju i Aftenposten 18. april 1947 sagt:

«Snakket om de strenge bestemmelser som landssvikanordningen skal ha innført er altså rent og skjær tøv.» — Bedre bevis for lagmann Solems hildethet enn denne uttalelse kan man ikke få.»

«Lagmann Solem står for almenheten som den hårdeste representant for oppgjøret og må antas å ha hovedansvaret for den overdrevent strenge straffereaksjon.»

Om Solem: «Bare må det for den riktige bedømmelse av hans ledelse av lagmannsretten pekes på, at hans forhold under okkupasjonen ikke var så uangripelig, at han fremfor alle burde stå som den strenge dommer og etablere det grunnlag, hvoretter rettsoppgjøret skulle fremmes.»

Forts. side 4

ger av krigs- og okkupasjonstidens politikk, som Trygve Lies og Paul Hartmanns bøker har bragt. Den ene ynkeligheten slår den andre ihjel på begge områder. Tross all utvist iver for å kamuflere og pynte på begivenhetene har man ikke evnet å holde sannheten helt ute. Det nytter ikke lenger å se i kikkerten den gale velen.

For å ta et eksempel fra den nå utkomne framstilling. Hittil har vi vært puttet ørene fulle av beretninger om hvilken dåd det var at nordmennene slo ned de tyske fallskjermjegere på Dombås. Begivenheten har faktisk vært skildret som noe av det mest sentrale i den tapre krigsinnsats i april 1940 og som utgjørende et gyllent blad i den norske krigshistorien. Nå får vi vite at 60 tyskere — kastet ned i snøen fra fly over Dovre — i samfulle 5 dager — helt henvist til seg selv og egne forsyninger og fulstendig omringet — holdt en langt overlegen norsk styrke stangen. Det ene nye kompani etter det annet ble satt inn fra norsk side. De kom ingen vei. Led bare tap. Først den 5. dagen, da forrådene var helt oppbrukt, og ingen utvei var forhånden, måtte

Jeg har ingen respekt for en mann som ikke er klokere i dag enn han var i går.

Abraham Lincoln.

— Nord-Norge: Under stormen tok veiene skade for 1,2 mill.
— Elverum har fått en av landets flotteste kinoer.
— Japans statsbudsjett er på 20 milliarder kroner.

Et eksempel er verd mer enn tusen argumenter.

Thomas Carlyle.

Den som kommer på kant med sønnen trekker alltid det korteste strå.

Th. G. Hippel.

mutantur, et nos cum illis! Og ennå vil det nok bli behov for ytterligere rengjøring. Det er mange «gylne» flekker som må bort.

Helge Grønstad.

Moskva 14. feb.

kommunistpartiets 20. kongress åpnes

— Bilparken i Oslo har nå passert de 50 000.

— De første ulvemeldinger fra Finnmarksvidda er kommet.

— Oslo: Frelsesarmeens nye kvinnepensjonat innvies 4. febr. — Jernbanen overveier billig-turer for alderstrygdede.

— Det brygger opp til ny lønnskonflikt med lærerne i Oslo.

— Atter nevnes Paasikivi som kandidat til Nobels fredspris.

— Vest-Tyskland vil bygge luftskip for 430 passasjerer.

— Siste tørkesommer ga en avling som var ca. 223 mill. forenheter mindre enn året før. For å bøte på dette er jordbruket påført en ekstraavgift på ca. 100 mill. kroner til mer kraftfor.

— Det for Stortinget framlagte utkast til nytt statsbudsjett er gjort opp med totalbalanse, men er glattraket for muligheter til oppbygning av reserver. Totalbalanse? Det betyr at årets inntekter er beregnet å dekke såvel kapitalutgifter som avdrag på gjeld.

— Safir-minken er mektig i skuddet. Oppnådd topp-pris på Oslo skinnauksjoner var 390, og gjennomsnittet for hannskinn 276.

— Nedslaktingen fortsetter i raskt tempo, og mens det bare tar none minutter å slakte ei ku, tar det flere år å få fram en ny melkeprodusent.

— Oslo-bispen Johannes Sme-mo ga nylig pastor Ragnar For-bech en alvorlig korreks for feil vurdering av det norske folks reaksjon i anledning den russiske fredspris til Forbech. Hvor lenge vil det gå før den årvåkne bisp kunne ha et eller annet å si om våre myndigheters lang-pining av tidligere NS-folk?

— Napoleon ble i sin tid vurdert omtrent som Hitler. Men alt i 1830-årene snudde stemningen seg. Napoleonsbegeistringen er på mange hold levende den dag i dag.

om «urettferdige rettsoppgjør». Boken er særdeles ubehagelig for etterkrigsoppgjørets opphavsmenn og norske domstoler, og omtalen blir nok sikkerlig avpasset deretter. For — ennå i dag består norsk pressefrihet i å beskytte myndighetenes ansikt. Det er sannheten om pressefriheten i Norge!

H. G.

Bonden og folkehøgskulen

Det var ein gong noko av ål-mensynet at den som skulle vera bonde og driva gard, trong ikkje meir skuleopplæring enn det folkeskulen gav. Det var fullnøyande, meir skulegange kunne so lett nøre stormannsgriller og føra burt frå bondeyrket. Men alle som såg romslegare på dette, meinte at det seint vart for mykje vet og visdom — i kvart yrke det so galdt. Ut frå dette ålmenmenneskelege livssynet vart då folkehøgskuletankane gjorde til praktisk livsrøynsle i bygdene, ein bondelivsskule skulle hjelpe bondeungdomen til å leva.

Det vart ein kulturvokster med sterke røter, og frå høgskulegrunnen har det vakse fram so mang ein god styresmann. Stor takk er dei verd, dei som gjekk i brodden, alt frå Wollert Kohnow og Niels Juel på Halsnøy Kloster folkehøgskule (1868—72). Dei lyfte høgskuletanken opp i bondehøgsetet. Og på lina vidare fram kan nemnast: Johannes Helleland og Andreas Austlid, Lofthus, Lars Eskeland, Olaus Alvestad og Olav Holdhus, Voss. Dei hadde alle fått sin «daab av det høie straalende haab», som Bjørnson seier.

I den gamle familiebibelen sin skriv Niels Juel (1831—97) på sitt eige målføre at han er fødd midnattsbel 16. mai «— difyre vart då ein fridomsfugl fødd, som her i ættetavla vår lyt taka upp det gamle Normannsmålet som vart nedknekt i den myrke dansketidi. Gjeve då Gud av nåde, at som folket no vaknar, også denne vår ætt må vakna til liv i Gud — —».

Niels Juell vart signa med dei største og mest lysande sergiv-

Taushet lærer man best blant snakkesalige folk, snakkesalighet blant tause.

Jean Paul.

nader, det spegla seg klårt av hjå han både på ættgarden og i tingsalen. Han var ein politiskar med kultur.

Mätte sanningsordi hans gjen-nom folkehøgskulen få lysa inn i ungdomshug og hått, og evna å skapa den livsmentalitet og kultur som Voss Folkehøgskule ved 60-årshøgtidi i 1955 viste å holda i hevd. Dette ei varm helsing til dei som no går i brodden.

Mikkjel Lønning.

Mennesket ble skapt til å være en kostbarhet i verden, det spørs bare om det vil skaffe seg den odel det er skapt til.

Kongespeilet, 13. årh.

Er «Don Camillo» plagiat?

Det later til at Giovanni Guareschi roman «Don Camillo» i bunn og grunn er stjålet. Denne merkelige opplysning dukket først fram i pressen i Graz i Østerrike, men nå er den også nådd hovedstaden, der bl. a. en av de største aviser i Wien, «Neues Österreich» veier saken stor oppmerksomhet.

Den 64 år gamle forfatterinne Helene Haluschka i Graz, gikk en dag på kino for å se «Don Camillo»-filmen, og, ifølge avisen, trodde hun ikke sine egne øyne da hun oppdaget at handlingen i filmen var hentet fra en bok hun selv hadde skrevet for mange år siden, nemlig «Der Pfarrer fra Lamotte» «Presten fra Lamotte» som utkom i 1930 og ble oversatt til en rekke språk, blant dem også til italiensk (den utkom i Milano i 1942). Hvis den gamle forfatterinnes utsagn holder, ser det ut til at den gode Guareschi kommer ut i hårdt vær.

art. Innbyggerne i det store rike skulle gjøres til romere, like-som franskmennene i dag over alt vil gjøre sine kolonifolk til franskmenn, og Sovjet over alt vil russifisere. Den gang, som nu, vegrer folkene seg til det ytterste mot dette. De vil ikke forsvinne i den store kosmopolisme. Og videre: De kosmopolitiske stater har en åpenbar tilbøyelighet til å stagnere, visne hen og bli golde. Det lærer historien oss om alle de store imperier som har fulgt etter hverandre. Livet bak en kinesisk mur går litt etter hvert i stå.

Det var da Europa begynte å få sin nye nasjonale form at folkenes livsytringer atter gjorde seg gjeldende. Det skjedde eksplosjonsaktig omkring år 1500. Det var nettopp folkene i det tidligere vestromerske rike, som våknet til død. Det var Italia, Spania, Portugal og Frankrike. Det foregikk en veddekamp dem imellom, som ofte var blodig nok. Det nye Europas historie som deres rivalisering på kloden. Striden for å gjøre seg gjeldende forplantet seg til det germanske og det slaviske rom. Først Nederland og England. Under napoleonskrigene kom Tysklands nasjonale vekkelse. Det ble i 11. århundre en stormakt, åndelig og materielt. Oppdagelsen av forhistorien og den interessante egenart til de germanske folk ved de tyske diktere og tenkere dro de nordiske folk med seg, og, vekket gjennom nasjonalromantikken, har også den skandinaviske familie ytet sine verdifulle og originale bidrag til verdenssivilisasjonen. Og i Russland og de andre slaviske stater leveres ikke lenger kopier og plagiater etter italienske og franske mønstre, men det skapes ut fra hjemlige kilder. Nasjonalromatikken er en gjen-taing av den romerske renessanses prinsipper.

Vi er med gru vitner til den legemlige og åndelige nedslakting i den sovjetiske cyklopstat, der folkegrupper blir bortslept i den hensikt å bli nasjonalt ut-slettet likesom deres aristokrat-

Forts. side 4

Den som ikke kjemper for en utvikling som forbedrer menneskenes kår, han bidrar til å forverre dem.

Helge Krog.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

La det bli fortgang med sakene nå!

Det er uhørt hva tidligere NS-folk fremdeles lider på grunn av dømmesyke og ukristelig framferd hos de styrende. Folk og Land får stadig meldinger om slike ting. Best som en sjanse byr seg til å bli likeverdig medlem av samfunnet igjen, er det gjerne en eller annen satan som er frampå for å holde stengslene ved like. Mange NS-folk har tatt seg til rette på egen hånd, og er ikke til å stanse. Det gjelder kvinner og menn i private yrker. Men alle de andre, hvordan er det med dem? De som er avhengig av offentlig godkjenning i en eller annen form, er ille ute, de aller fleste av dem. Enkelte er kommet på plass innen sitt gamle arbeidsom-

råde, men som regel med vanærende munnkurv på og nedverdiggende ufrihet, det vil si uten den vanlige borgerlige frihet til å være seg selv.

De forfølgelsesvanvittige metoder har nå herjet landet på det 11. fredsåret. Er det ikke mer enn nok? Vi vil tilrå myndighetene å iverksette langt mere positive og godvillige tiltak for å rette på skavankene enn hittil.

De gjenværende politiske fanger bør uten opphold frigis.

Punkt 2: La det også bli fortgang med å få jurister, offiserer, prester, apotekere, skuespillere, journalister osv. inn i sine gamle stillinger igjen. Fedrelandet trenger oss alle.

Ns-ånden til heder og verdighet igjen

Det trengs reformer som kan sikre rettssikkerheten i vårt land, sa lektor Helge Rognlien i et foredrag i Studentvenstrelaget 17. januar. Skal det være håp om å kunne utrette noe, må dette spørsmålet «avpolitiseres». Det må løses uavhengig av hvilket standpunkt man tar til planøkonomi og velferds-politikk. Vi må få faste regler for enhver sak som er oppe til behandling hos de administrative organer. Disse reglene må kunne følge prinsippene for rettergangen, med full offentlighet, skikkelig grunngeving av et av-

Redaksjonen av nr. 4 avsluttet tirsdag 24. januar.

For ærlige mennesker er selpppgivelse en skam.

Helge Grønstad
(i Folk og Land 21. jan.)

EIVIND BLEHR

fikk til sin 75 årsdag et veld av blomster, gaver og hjertelige hilsener.

PEN PLANTE DAGBLADET!

Rettsstaten må beskytte alle, så lenge de ikke selv setter seg utenfor den.

Dagbladet 18. 1. 56.

Hvilken rettsstat. Sikter Dagbladet til den rettsstat som satte

Helsedirektør Karl Evang begrunner hvorfor han ikke har tatt aktiv del i «Landsvikoppgjøret»

«Offentlig sak»

Nedenstående korrespondanse er antagelig såvidt opplysende i seg selv at enhver kommentar må ansees unødvendig.

1.

«Fra
FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING
Oslo.

Oslo, 20. desbr. 1955.

Til
Stortingets Presidentskap.
Etterkrigsoppgjøret.

Etter forslag av representanten Lyng vedtok Stortinget i møte den 22. januar 1952 følgende beslutning:

«Stortinget ber Regjeringen om å nedsette et sakkyndig og allsidig sammensatt utvalg for å bearbejde det materiale og vurdere de erfaringer som er samlet under rettsoppgjøret.»

Under henvisning til dette tillater vi oss å be det ærede Presidentskap om godhetsfullt å meddele hvordan denne sak for tiden ligger an, eventuelt navnene på dem som det omhandlede utvalg er sammensatt av.

Ærbødigst
Anders Hafskjold
(sign.)
Formann.

Helge Grønstad
(sign.)
Forb.sekr.»

2.

«STORTINGETS KONTOR
Forbundeet for Sosial Oppreisning.
Kierschowsgt. 5, Oslo.

Man har mottatt Deres brev av 20. ds. med forespørsel ang. det av representanten Lyng fremsatte forslag om nedsettelse av et sakkyndig utvalg for å bearbejde det materiale og vurdere de erfaringer som er samlet under rettsoppgjøret, oversendt Regjeringen ved Stortingets vedtak av 22. januar 1952., og skal herved meddele at da man ikke kan se å ha mottatt noen meddelelse om behandlingen av dette forslag, har man i dag oversendt Deres brev til Justisdepartementet til besvarelse.

Stortingets kontor, den 23. desember 1955.
Gunnar Hoff.
(sign.)»

3.

Vi gjengir først et brev til helsedirektør Karl Evang, skrevet 12. 12. 55.

Angår: Spørsmål til en opinionsfabrikant om ikke den påfallende aggressivitet i oppkupasjonsoppgjøret nu kan avløses av en på fakta bygget erkjennelse?

Den påfallende fiendtlighet mot «landssvikere» (med fortegnet NS) som demonstreres av enkelte elever av Erling Falk har forundret meg meget. Enkelte har jo også vært særlig framifrå som aktører i disse saker. Det ser ikke ut til at aktoratet tar slutt, før de selv sitter på tiltalebenken (se beredskapslovgivningen), hvilket jo ville være å fortsette idiotiet, i det uendelige.

Det er nu på det rene at rettsstridige, forsettlige militære i bistandshandlinger overfor tyskerne under de (maksimum) 62 dagers «krig» i Norge — fra NS-folks side overhode er vanskelig påviselige. Med hensyn til lovligheten av samarbeid med okkupanten henviser jeg Dem til fhv. regjeringsadvokat Kristen Johanssens utredning til Norges Industriforbund. Man har selvsagt skåret tenner og plomber over den i norske emigrantkretser i London! Men herr Johanssen uttalte seg ikke desto mindre i overensstemmelse med norsk lov.

At det også i NS kom inn kjeltringer som utilbørlig utnyttet situasjonen er selvsagt. Praktisk talt ingen av disse folk klager høylydt over

«Landsvikoppgjøret»

taler med en viss patos, som skyldes forståelig (men for stor?) strenghet:

Den som krever troskap av andre, må først og fremst vise den selv!

Dette er den sentrale setting i hele oppgjøret, etter min oppfatning. Jeg er sikker på at De ikke har hørt den før, og den herskende klikk har bare hørt den i sine vonde drømmer. Videre hevdes: Selv om emigranter raser, har det intet med krigsforrederi å gjøre at nordmenn — etter evne og uten sabotasje — under de givne vilkår tar seg av det okkuperte Norge. Dette etter at Konge og Regjering — under britisk press — hadde forlatt et riksstyres fundamentale troskapsplikt: Å bli hos folket i de vonde dager! «Jeg vil dø i min rede».

Professor Skeie sier i et brev til undertegnede: Jeg forstår Deres bitterhet over de menn som la Norge åpent for den tyske invasjon. —

Hvorfor ville de ikke mobilisere i tide? Også vi vet nu at den tyske invasjon var provosert og et ledd i de fransk-britiske planer. Er det nu et ledd i de vestlige planer at Norge skal legges ut som åte for russerne, som i historisk tid ikke har vist appetitt på vårt gebet?

Den forfalskning at rømning er dåd — og at forbli-ven i Norge — i NB lovlig okkupasjonsfunksjon — er forbrytelse, til og med

kretsningen omkring et kil- dent tema.

Skjøt De, herr medisinaldirektør Evang, neppe har kunnskap om disse ting behov, sender jeg Dem i dag også min trykte lille, amatør-messige sammenskrivning over Skancke-dommen.

Dette brev skriver jeg først og fremst til opinionsfabrikanten Evang i det aldeles utmerkede blad «Orientering», som skriver slik at det nok tygges adskillig på bisselet i den herskende klikk. Gerhardsen & Co. er gløgge karer med følsomme neser.

Deres og Deres medarbeideres innsats her kan ikke vurderes høyt nok. Herr Evang: Jeg avslutter med det spørsmål som står i dette brev «hode».

Alexander Lange.

P.S. De oppfatter naturligvis ikke opinionsfabrikant i odiøs mening, men jeg kan ikke finne et mer dekkende ord.

D. s.

Her kommer Evangs svar:

Jeg har mottatt Deres brev av 12/12 dette år.

Som De kanskje har merket Dem har jeg ikke tatt aktiv del i dette oppgjør hverken på den ene eller den annen «side». Grunnen til dette er ganske enkelt at jeg personlig ikke oppholdt meg i tysk-okkupert og nazistyrte Norge under krigen, men arbeidet i regjeringens tjeneste utenfor Norge. Jeg har ment, og mener fremdeles, at dette oppgjør først og fremst bør

hvilket standpunkt man tar til planøkonomi og velferds-politikk. Vi må få faste regler for enhver sak som er oppe til behandling hos de administrative organer. Disse reglene må kunne følge prinsippene for rettergangen, med full offentlighet, skikkelig grunngiving av et avslag fra administrasjonen, og det må kunne kreves habilitet av de som stiller med enkelte saker i forvaltningen. Alt dette er en komite i sving med. Jo før jo heller må det komme en sivil ombudsmann som Ramndal har foreslått. Han må ha til oppgave å verne den enkelte borger, det er en billig ordning, det vil spare prosessene der statens part av alle sivilsakene i Høyesterett utgjør en tredjedel. Endelig vil et slikt institutt virke oppdragende. Et annet krav som bør drøftes er forslaget om publikumsrettledning som Sakførerforeningen har fremsatt.

«Galtesund»

Jeg har lest boka med stor interesse. Av hensyn til Odd Starheims minne og hans gjenlevende slektninger burde boka aldri vært skrevet. Det er ikke bare forstemmende, men rent forferdende hvor mange nordmenn denne mann har sendt over i evigheten eller ført i ulykke ved sine vanvittige foretagender uten minste hensikt og gagn for Norge.

En som har lest boka.

Hvor langt skal man finne seg i å bli beskattet? Hvor er grensen? Når sar det grensen ble oveskredet?

ikke til sin 75 årsdag et veid av blomster, gaver og hjertelige hilsener.

PEN PLANTE DAGBLADET!

Rettsstaten må beskytte alle, så lenge de ikke selv setter seg utenfor den.

Dagbladet 18. 1. 56.

Hvilken rettsstat. Sikter Dagbladet til den rettsstat som satte NS utenfor? Hvilken rettsbeskyttelse? Sikter bladet til den rettsbeskyttelse som Dagbladet selv har vært med å sønderlemme til ugjenkjennelighet?

Paradoksal «sparing»

Noe av det siste påhitt når det gjelder sparing i Norge er regjeringens nye spareobligasjoner, som uten blussel skal bys frem med en profitt for kjøperne på hele 6 pst. Inntil for mindre enn et år siden lå Gerhardssens patentmedisin på 2,5 prosent-nivået!! — I Sverige har den såkalte premie-sparing gitt gode resultater. Bare i fjor opprettet svenskene over en halv million nye sparekonti med innskudd på tilsammen 455 mill. kr. eller 870 kr. i gjennomsnitt pr. konto. Innskuddene skal stå urørt i 6 år, og premien er en femtedel høyere enn en bankrente på 4 pst. I år går man videre, dok med en noe lavere prosent. Den svenske sparingen belønnes med et uavkortet og skattefritt premiebeløp, mens den norske metode går ut på at staten selv vil ha sin del av sparerens premie. Gevinsten skal nemlig beskattes hos oss, og det er sagt klart fra at «en stor del» av gevinsten vil gå til staten, hvis «folk som fra før av tjener mye» skulle være så lettsindige å spare!!

Mellom venner

— Her er like meget dumt heltesnakk i dag som i vikingetiden, sier Laxness.

— Det har vært sagt og skrevet adskillig om 1930-årenes svære krise med massevis av konkurser og tvangsforretninger. Nå viser tallene (Creditreform) at det i fjor ble åpnet 280 konkurser her i landet, omtrent det samme antall som året før (289). Det betyr at vi må nesten 20 år tilbake i tiden for å finne like høye tall: 288 i 1937 og 294 i

oppgjøret, oversendt regjeringen ved Stortingets vedtak av 22. januar 1952., og skal herved meddele at da man ikke kan se å ha mottatt noen meddelelse om behandlingen av dette forslag, har man i dag oversendt Deres brev til Justisdepartementet til besvarelse.

Stortingets kontor, den 23. desember 1955.

Gunnar Hoff.

(sign.)»

3.

«Fra

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING

Oslo.

Oslo, 22 januar 1956.

Herr lagmann J. D. Lyng,

Skien.

Etterkrigsoppgjøret.

Til Deres orientering tillater vi oss vedlagt å sende Dem:

1. avskr. av Forbundets brev av 20. desbr. 1955 til Stortingets Presidentskap, og
2. avskr. av brev av 23. s. mnd. til Forbundet fra Stortingets kontor.

Vi kunne tenke oss at De som forslagsstiller ville ha interesse av å se hvordan et enstemmig stortingsvedtak blir neglisjert av sentraladministrasjonen — in casu Justisdepartementet.

Som De kanskje vil erindre var vi ute for noe liknende Da vi 19. juni 1952 gjorde en henvendelse til Stortinget, bl. a. med en forespørsel om Stortinget måtte ha noe prinsipielt å innvende mot at Forbundet evt. gjorde et selvstendig opptak til å få rettsoppgjøret vurdert av nøytrale, utenlandske vitenskapsmenn. Denne skrivelse ble 28. s. mnd. oversendt Justisdepartementet, som imidlertid ikke lot høre fra seg. Først da justisnemndas formann, herr Ramndal, den 9. mars — ukjent med den tidligere skriftveksel — fant seg foranlediget til i interpellasjons form å komme med et kraftig utfall mot Forbundet for å ha satt saken i gang, innløp det den 17. apr. 1953 et delvis svar på vår forespørsel.

Etter den holdning som Justisdepartementet på denne måten har inntatt — og inntar — vil det formentlig måtte ansees unnskyldelig at vi i Forbundet har funnet det nødvendig å ta sakene i vår egen hånd — i den utstrekning da dette har vært mulig uten den ansøkte bistand fra norske myndigheter og deres arkiver.

Ærbødigst

Anders Hafskjold

Formann.

Helge Grønstad
Forb.sekr.»

1938. Etter krigen begynte vi i 1946 med 109 konkurser, mens antallet akkorder var 7, mot i fjor 76. Noe liknende forteller tallet på utleggsforretninger, som har steget fra litt under 1000 i 1946 til nesten 6000 i fjor, det høyeste antall på 20 år.

— Ordentlig tran er langt bedre enn ethvert kunstig tranpreparat.

Trengslene kan gjøre oss svake. De bare viser oss vår svakhet.

har selv sagt skåret tennar og plomber over den i norske emigrantkretser i London! Men herr Johanssen uttalte seg ikke desto mindre i overensstemmelse med norsk lov.

At det også i NS kom inn kjeltringer som utilbørlig utnyttet situasjonen er selvsagt. Praktisk talt ingen av disse folk klager høylydt over oppgjøret, som de heller ikke fikk langvarige vanskeligheter med. Apenbare og kriminelle forbrytelser begått av såkalt patriotisk hold ble overhode ikke påtalt, jfr. f. eks. mordene på Elsa Kristoffersen og Knut Knutson Flane.

Noen av de største samarbeidere med tyskerne var den norske storindustri, pluss skipsreder Ths. S. Falck jr., mellom mange andre! At Falck hadde handlet rettmessig ble — delvis mot Bergens-politiets innstilling — konstatert av Erling Falkdisippelen Andreas Cappelen og tiltrådt av riksadvokat Arntzen. (Skipsreder Falck påberopte seg sjømilitær spionasje for England). Jeg er enig i påtalemyndighetens konklusjon.

Men det må være likhet for loven. Et medlemskort i NS kan da umulig bli krigsforrederi etter den daværende § 86, når ikke frakt av ca. 200 000 tonn sement til tyske festningsbygg på Vestlandet, og oppførelse av tyske kanonstillinger ved Bergen er det...

Det finnes filosofiske NS-folk som selv på ovenstående urettferdige grunnlag er fornøyet med at de er fratatt befattningen med og ansvaret for Norges skjebne. Disse ut-

— Dr. Alf Lier opplyser at i dagene 6.—10. februar vil Billy Grahams medarbeider Dan Piatt besøke Oslo for å holde en rekke møter.

— Ved Dovre herredsretts dom i september 1955 ble staten kjent

det nu et ledd i de vestlige planer at Norge skal legges ut som åte for russerne, som i historisk tid ikke har vist appetitt på vårt gebet?

Den forfalskning at rømning er dåd — og at forbli-ven i Norge — i NB lovlig okkupasjonsfunksjon — er forbrytelse, til og med av gemeneste slags — er selvsagt i lengden uholdbar, og derfor farlig for den som lever på og av en slik fordreining. Selv den permanente feiring og jubilering omkring landsflukten kan selvsagt ikke etablere denne som heltedåd, men viser

hverken på den ene eller den annen «side». Grunnen til dette er ganske enkelt at jeg personlig ikke oppholdt meg i tysk-okkupert og nazistyrte Norge under krigen, men arbeidet i regjeringens tjeneste utenfor Norge. Jeg har ment, og mener fremdeles, at dette oppgjør først og fremst bør finne sted mellom folk som levet kortere eller lengere tid av okkupasjonstiden i Norge, og som derfor personlig kjenner til forholdene, til det press og de fristelser den enkelte ble utsatt for, osv.

Oslo, 17. desember 1955.

Karl Evang.

Formosa idag en atombombe

Pekingregjeringen har for langt at utenriksminister Dulles og den kinesiske regjeringssjef Chou En-lai — som samtidig er sitt lands uten riksminister — skal møtes for å forsøke å få motsetningene i Formosakonflikten utjevnet.

Kina nekter å finne seg et status quo når det gjelder «U.S.A.s okkupasjon av Formosa», som Chou En-lai kaller det. Problemet er et internasjonalt anliggende, og ømtålig som en atombombe.

Det kinesiske folks «befrielse» av Formosa regnes som et indre anliggende, sier han. Er verden atter på kanten av avgrunnen takket være seierherrenes visdom?

DAGBLAD-DEMOKRATIET JAMRER

Så nødig vi bruker ordet, må vi innrømme at tyskerne er våre allierte.

Dagbladet 18. 1. 56.

uberettiget til å bruke skytefeltet på Hjerkin og dømt til å betale Dovre herred erstatning for skade og ulemper i årene 1946—49 og 1951 med tilsammen 215 000 kroner, som det nå må skaffes dekning for.

— Overlærer K. Wedel Pape på skolen i Vanløse, Danmark, prøver nå fotografering som skolefag.

— Plakat i Metrotogene i Paris: «Franskmen! Styrk eders helbred ved et edruelig levnet!

Pass på

Har du ordnet med kontingenten for 1956? Hvis ikke er det stopp når som helst. Du får bare et nummer til. Derfor er det best å fornye abonnementet uoppholdelig!

Drick aldri mer enn en liter vin om dagen!»

— Skipsstål: Prisen i England

En venn! Hvor sant det gamle ord er at en venn er nødvendiggere enn ild og vann.

Montaigne.

Kristne Venner avholder

møte i Gabelsgate 4

(ved Skillebekk)

fredag 3. februar kl. 19.30 presis

Sogneprest A. M. Olay
taler

Selskapielig samvær

Kaffe serveres

Ta med litt kaker

Husk salmeboka Alle velkommen!

1956

Jeg ønsker alle gode venner og kamerater omkring i Norge et riktig godt nytt år! En særlig hilsen til kamerater fra Legionen, II kp. 16 Pi. Reg. Norge, samt til samtidige i de norske fangeleirene Toppen, Nyrud og Gullskogen.

Asbjørn Fiskum, SS U. sch. f. og fange 1173.
Seterdalen, Langangen pr. Larfvik.

Alle ønsker vi at vår sak
må bli ført med

slagkraft

Skal det skje må Folk og Land få anledning til å utkomme langt oftere og opplaget mangedobles. Vi venter derfor at også du — med all din personlige slagkraft medvirker til det.

**Astrid «bare» 1000
kroner pr uke**

«Den direkte metode»

Til Hjelpeorganisasjonen for
Frontkjempere.

Jeg vil be Hjelpeorganisasjonen igjen lese gjennom min artikkel i forrige nr. Den hverken kan eller må forstås slik at jeg nedsetter en hjelpeorganisasjon ledet av våre hederlige folk.

Tvertom! Heller ikke tar min plan bare sikte på hårdt sårede frontkjempere. Utenom denne mishandlede kategori har vi mange flere hederlige mennesker, som «oppgjøret» har kastet ut i den ytterste nød. Folk som lider i stillhet og bare kan hjelpes i stillhet.

I min artikkel er falt ut: «Hva mener Forbundet?» (d.v.s. om min plan).

Vår generalsekretær vil kunne bekrefte at jeg 2 måneder før jul ba ham forelegge min plan for Hjelpeorganisasjonen. Generalsekretæren lovet denne gang mer enn han klarte å holde. Arbeidspresset var for stort.

I Forbundet ligger en stor mappe som viser min plan satt ut i praksis i 1949, 50 og 51. Flere hundre ble hjulpet i stillhet i en vanskelig tid.

Når jeg skriver under merke, er det fordi jeg prinsipielt ikke ønsker å nevne mitt navn når det gjelder et sådant tiltak. Det bør respekteres. Noen annen mening har ikke min anonymitet. Det lille jeg kan gjøre eller gi skal jeg ingen takk ha for.

Den aksjon vi satte i gang på mitt heimsted etter min plan før jul viste gode resultater. Vi fikk også høve til å hjelpe frontkjempere. Giverne visste hvem mottagerne var og mottagerne slapp å takke. Hjelpen til disse fortsetter. Også mange utenfor våre rekker vil være med. I dag er «grunnlaget» for «rettsoppgjøret» revet i stomper og stykker. Dette og tidligere erfaring har gjort meg for ivrig og helt ufrivillig må jeg altså ha støtt folk som jeg på ingen måte vil støte. Hva jeg trodde kunne være et supplement synes å være

Bauta - Norge

Nå skal det samles penger igjen, denne gang til en minnebauta over falne engelskmenn og franskmenn fra 1940. Vi blander oss ikke opp i det. Vi har den dybeste respekt for de døde minne, samme hvem de er. Likevel antar vi at de falne egne landsmenn har ytet dem all mulig ære, både på hjem-

stedet og ellers. Når vi minner om dette er det fordi bauta-reisningen i Norge tross alt må ha en grense. Vi ber om at hederbevisningene mot utlendinger i neste omgang ikke må ta sikte på bautastener også over de politikusser fra Frankrike og England som var med og førte Norge inn i krigen. Det er ikke noe å takke dem for.

Fra Skien

Julen er over og med den også alle juletefestene, som holdes rundt om. — Av særegen interesse er de festene som holdes av og blant våre meningsfeller. — Ingensteds er det slik glede og optimisme og ingensteds føles samholdet sterkere og julestemningen mer alvorlig. Kameratskapet og kampen mot uretten binder samhørigheten og broruskapet fastere og sterkere til urettens lenger brister.

Forrige lørdag hadde vår kjente vertinne i kameratkretsen igjen innbudt til fest i sitt koselige hjem. Det var møtt venner fra nær og fjern, — nye og gamle.

Festen ble innledet med andakt av en av damene, som dvelte ved juleevangeliet og julens betydning.

Etter andakten toget man til de hyggelig dekkede julebord, hvor dampende gryter ventet og ølet skummet i glassene og stort innhugg ble gjort — taler ble holdt og stemningen var den beste. — Vår reisesekretær som også var blant gjestene, takket etter en anslående tale vertinnen for den gode servering. Etter bordet fortsatte samværet i den beste kameratslige stemning i optimismens tegn. — Det var munter underholdning med anekdoter fra dagene i fangeleirer bak piggråd og fengselsmurer, og man fikk seg mangen god latter over historiene om våre plageånder blant vakter og t. fronten, da de herjet som verst etter «frigjøring».

Det var stemningsfull musikk og sang-underholdning, duetter og solo — og gangen rundt julegranen ble ikke forsopt. Et morsomt lotteri innbragte et beløp til Forbundet.

Kaffebordene ble dekket med kaker og knask, — og tiden gikk

Riksrett?

Disposisjonene i Norge foran og etter krigen var av en sådan art at kravet om riksrett til stadighet lurer i vannskorpa. Kan-skje ikke de styrende er oppmerksom på det?

!

Det er et merkelig treff at der nylig, i forbindelse med president Eisenhowers sykdom, har vært foreslått å etablere en «kollektiv ledelse» også i USA.

«Rettsopp- gjørets» an- seelse

I en artikkel i Dagbladet 21. ds. under titelen «Villfarelsens skole» omtaler dosent Johan Vogt bl. a. den nettopp avdøde stifter av Samfunnspartiet, B. Dybwad-Brochmann, og skriver i den anledning:

wad-Brochmann på asyl. Litt overrasket ble jeg derimot da politimesteren etterpå truet med å sette meg selv under tiltale, fordi jeg hadde tillatt meg å la min lille avhandling om Dybwad-Brochmann bli offentlig-

Til gartneri i Askør søkes

gartnerkyndig agronom, vant med traktor og maskiner og helst litt rep.kyndig. For gift mann er 3 vær. mod. leilighet til disposisjon og det er anledning til endel arbeid i gartneri for kona. Søknad med att.avskr. og opplysn. sendes **HANDELSGARTNER OLE AALERUD**, Hvalstad st.

Nyoverhalte Ferguson

direkte importert fra Englands største spesialfirmaer, leveres fra lager Oslo og Dokka. Garanti. — Avbetalin.

Fordson Major av siste type. Snøfresere. Halvbelter. Speilkompressorer, direkte montert uten ledd-overføring. Losseapparater. Warsop og Pionjär fjellbormaskiner. Bosch lysanlegg for selvmontering på Ferguson, kr. 205,—.

Alt i redskaper.

Salg også til videreforhandlere.

Hallo Oslo!

Alt i mur og flisarbeide

utføres raskt og til rimelige priser. Mesterbrev.
Kontakt gjennom

Folk og Lands redaksjon.

Olga Bjørns bok

Dette har hendt

(Et tidssbilde)

fås kjøpt ved innsendelse av kr. 10.— pluss sendekostnad med kr. 0.60 til Olga Bjørn, postboks 3214, Oslo.

Mjønvald Kafé

Brandbu, Hadeland
anbefales

Benytt

HÅNSKOMAKEREN
Neuberggt. 15, Oslo
Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Klodespressen

komme langt oftere og opplaget mangedobles. Vi vent-
ter derfor at også du — med all din personlige slag-
kraft medvirker til det.

Astrid «bare» 1000 kroner pr. uke. Gerhardsen vil det!

Regjeringen Gerhardsen har
satt fram forslag om en appa-
nasje på 50 000 kroner årlig til
prinsesse Astrid. Hvorfor spjare?

Prinsessen er populær og har en
hel rekke basarer og selskaper
å delta i. Hun er alltid gratis-
gjest, men slikt koster likevel
mange penger i gamle Norge.

Hvem har ansvaret

for at huseierne av eldre
bygg utbygtes verre enn an-
dre?

for stålplater var våren og som-
meren 1954 32 pund, i dag er
den 45 pund eller 260 kr. dyre-
re! Mens dagens britiske note-
ring blir 900 kr. i norske pen-
ger, er den offisielle pris på kon-
tinentet oppe i 145 dollar eller
over 1000 kr. Det meldes imid-
lertidig også om «uoffisielle»
salg utenfor stålkartellet til 170
og endog til over 180 dollar, el-
ler nesten 1300 kr. Dertil kom-
mer at alle de store stålverkene
melder utsolgt for hele 1956, slik
at man får si at Norges Jern-
verk var heldig med tidspunktet
for starten da det omsider kom
i gang.

— 71 nye flyktninger er an-

Vi har lært å beherske
naturen. Nå mangler vi
bare å lære å beherske
oss selv. Det er rimelig
nok at det kommer etter-
på, for mennesker og
menneskesamfunn er
vanskeligere å forstå enn
atomene.

Piet Hein.

LIVET

Husk at livets lengde ikke
måles i timer og dager,
men i hva vi har utrettet
for land og slekt. Et bort-
kastet liv er kort selv om
det varer i hundre år.
Man kan utrette meget
på få år, men kan også
leve hele tiden uten å
gjøre noe.

Albert Pike.

nammet til Norge. Kunne det
ikke være en tanke nå å for-
døye de hittil ankomne? Stør-
maktene har rikelig anledning
til selv å klare brasene, uten vår
medvirkning. Var det ikke be-
dre om vi bygget noen flere vei-
stumper og bruer, og gjorde det
såpass levedig i landet at våre
flyktninger til USA med fordel
kunne holde seg hjemme?

— De olympiske vinterlekene
i Cortina: For første gang i hi-
storien vil man i en rekke euro-
peiske land kunne følge konkur-
ransene på fjernsynsskjermene
tusener av kilometer borte fra
skueplassen hvor medaljestriden
blir avgjort.

— Halvor J. Sandsdalen fra
Seljord vant prisen på 5000 kro-
ner for beste kantate til Skiens
bys 600 års jubileum i 1958.

— Den britiske indeks far vik-
tige råvarer steg i fjor fra 146.4
til 155.4 (1949 lik 100), altså
ikke så voldsomt, men dog flust
nok til å være på toppen av den
foregående.

kjemperne. Givene visste hvem
mottagerne var og mottagerne
slapp å takke. Hjelpen til disse
fortsetter. Også mange utenfor
våre rekker vil være med. I dag
er «grunnlaget» for «rettsopp-
gjøret» revet i stomper og styk-
ker. Dette og tidligere erfaring
har gjort meg for ivrig og helt
ufrivillig må jeg altså ha støtt
folk som jeg på ingen måte vil
støte. Hva jeg trodde kunne væ-
re et supplement, synes å være
blitt en anstøtssten.

Fremfor alt må der ikke gå
prestisje i denne sak. Jeg går
derfor ut av bildet. Om Forbun-
det og/eller Hjelpeorganisasjo-
nen for Frontkjempere vil ta
planen opp som et supplement
er en annen sak.

J. B.

— Viggo Hansteens sønn, Ole
Hansteen, er formann i Studen-
tersamfunnet i Trondheim i vår-
semesteret. Han har nå lagt
fram et program med Reidar
Carlsen, Mogens Fog, Karl
Evang, Hans Heiberg og Torp-
konfliktens stridseple Torbjørn
Karlsen blant foredragsholder-
ne. Hans Jørgen Hurum skal ta-
le ved Mozart-jubileet.

— Aftenposten melder at
Skien har store sjanser for å få
sitt monument over polarfareren
Hjalmar Johansen ferdig til by-
ens 600-års jubileum i 1958. Pro-
fessor Wilhelm Rasmussen er i
fullt arbeid med monumentet.

— At Hans Egnestangen var
en skøytefører av absolutt høye-
ste klasse går best fram av hans
Davos-tid på 1500 meter: 2,13,8.
Denne rekord sto i 15 år!
Finansminister George Hum-
phrey er ansett som en av de
dyktigste menn i Eisenhowers re-
gering. Under hans ledelse er
det lyktes å bringe utgiftene
ned med ca. 10 milliarder dollar
siden republikanerne overtok, og
skattene er redusert med over 7
milliarder. Videre er et av Ei-
senhowers viktigste valgløfter
innfridd: Det er bragt balanse
i budsjettet.

— Egypts 38 år gamle presi-
dent, oberst Gamal Abdel Nas-
ser, har proklamert Egypt som
republikk. Dette kunngjorde han
her om dagen gjennom en tale
til 300 000 mennesker på repu-
blikkens plass i Cairo og be-
kjentgjorde detaljene i den nye
konstitusjon.

— Kappløpet mellom øst
og vest om den tekniske le-
derstilling kommer mer og
mer i forgrunnen.

man fikk seg mangen god latter
over historiene om våre plageån-
der blant vakter og t. fronten,
da de herjet som verst etter
«frigjøringa».

Det var stemningsfull musikk
og sang-underholdning, duetter
og solo — og gangen rundt jule-
granen ble ikke forsømt. Et mor-
somt lotteri innbragte et beløp
til Forbundet.

Kaffebordene ble dekket med
kaker og knask, — og tiden gikk
dessverre så alt for fort, som
den gjerne gjør i godt selskap,
og snart var man i de små ti-
mer og oppbruddet var for dø-
ren.

En hjertelig takk til vertinnen
og til de andre som underholdt
med tale, musikk og sang og bi-
dro til å gjøre festen så hygge-
lig. — Så brøt man opp i den
beste stemning og med store for-
håpninger til det som snart
skulle komme.

J. E.

Støtt først og fremst ditt eget blad Postgiro 16450

— Liberia og Sovjet har utveks-
let ambassadører.

— Nehru har akseptert en in-
vitasjon fra Adenauer.

— Det er 50 år siden Elleham-
mer fløy første gang.

— Østerrike: Kanslerne Raab
og Schärf skal i vår besøke Norge.

— Brigade Sør-Norge har vin-
terøvelser fra 6. februar.

— Ny sjef for Flyvåpenets
stab: General Jacob Waage.

— Chile har ingen planer om
anneksjon av Peter I's øy.

— Krustjev vil rydde opp i by-
råkratiet innen jordbruket.

— Danmark: Skive får kvinne-
lig prest, nemlig Helga Jensen.

— Poujade har fått 10 000 kr.
i bot for injurier.

I en artikkel i Dagbladet
21. ds. under titelen «Vill-
farelsens skole» omtaler do-
sent Johan Vogt bl. a. den
nettopp avdøde stifter av
Samfunnspartiet, B. Dyb-
wad-Brochmann, og skriver
i den anledning:

«Ved en skjebnens ironi
ble denne fanatiske tals-
mann mot enhver stats-
autoritet etter frigjøringen
et offer i det egenartede
drama, som går under be-
tegnelsen av det norske
rettsoppgjør».

(Uth. gjort her).

Det later til at selv våre
gamle og desiderte motstan-
dere har vanskelig for i dag
å bruke ordet «rettsoppgjør»
uten samtidig å peke på dets
«egenart».

Det går framover!
Apropos Dybwad-Broch-
mann, så ble han i 1945 —
etter at han var blitt arre-
stert — satt under judisiell
observasjon av to psykiatri-
kere pluss en sosialøkonom.
Det gjaldt for myndighetene
å få den politisk besværlige
Dybwad-Brochmann isolert
på sinnssykeasyl. Sosialøko-
nomens rolle for anlednin-
gen ble det pålagt dosent Jo-
han Vogt å spille. Han avga
en uttalelse i Dybwad-Broch-
manns favør. Og herom be-
retter han i den nevnte ar-
tikkel i Dagbladet:

«Jeg behøver neppe å til-
føye at politimesteren i
Hordaland var særdeles li-
te tilfreds med min utta-
lelse, som bidro til at han
måtte oppgi planene om å
få satt den ustyrlige Dyb-

wad-Brochmann på asyl.
Litt overrasket ble jeg
derimot da politimeste-
ren etterpå truet med
å sette meg selv under
tiltale, fordi jeg hadde
tillatt meg å la min lille
avhandling om Dybwad-
Brochmann bli offentlig-
gjort.»

*

Anei, — det ver nok ingen
ting å bli overrasket over.
Under det «egenartede retts-
oppgjør» var myndighetene
meget vare for offentliggjø-
relse av noe som kunne gå
i siktedes eller tiltaltes fa-
vør. Man hadde utelukkende
interesse av det som var tjen-
lig for aktoratet. Jeg har fra
min egen varetektstid bevis
for at stoff av annen art
rett og slett ble stukket un-
der stol.

Kanskje nettopp denslags
gjorde at oppgjøret gjorde
seg fortjent til herr Vogs ka-
rakteristikk: «et egenartet
rettsoppgjør».

H. G.

For anleggsdrift fører vi lager av:

Steinbit fjellbor.

Irmer & Else og Böhler bor-
hammere.

Skytematter.

Ammunisjonskasser.

Pressluft slanger og kuplin-
ger.

Slipemaskiner og slipeskiver.

Kontakt oss. Stort eller lite
oppdrag, vi står alltid til
tjeneste.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG

MASKINER - REDSKAPER

Tlf. 885 - 248.

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

neudreggt. 15, Oslo

Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing,
vask.

GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

Hjelpekomiteen

av 1955

Ny adresse: Maridalsvn. 33,
Oslo. Tidligere bekjendtgjorte
adresser og telefon bortfal-
ler.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag
Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente
sveitsermerker som Omega,
Longines, Certina, Cyma,
Tissot, Revue, Antima og
Allsport.

Dette er en tillitsak.

De blir ikke skuffet hver-
ken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER

DRAMMEN

Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lade-
moen kirke - Voldsminde

I neste nr. skriver advokat Gustav
Heber om konstituelle nødsituasjo-
ner. Bring «Folk og Land» ut blant
venner og bekjente.

Bladet koster
20.- kroner pr. år

FOLK OG LAND

Vår adresse er:
Kierschowsgt. 5, Oslo

Mordts bok —

Forts. fra side 1

«Som lagmann i Eidsivating lagmannsrett uttalte lagmann Solem, — etter avisreferatene — at mange gode nordmenn foretrakk Grini fremfor å gå tyskernes lærend. Solem valgte ikke selv den vei, da han fikk påkjenningen på et tidspunkt, da tyskerne sto på høyden.»

«Det er en realitet av stor viktighet å konstatere, at rettsoppgjøret har vært satt i scene og har vært ledet på den måte som er nevnt av en åpenbart synkervet mann. Når gudebildet sprekker får det virkning for dyrkelsen og derfor er denne dokumentasjon nødvendig.»

«Alle disse boer betraktes stort sett som statens krigsbytte.»

«Derfor bør ikke rettsoppgjøret bli stående som et forgyldt monument over det storartede norske, demokratiske rettssamfunn. Det er tvertim en over all måte sørgelig beretning om hvor meget unødig lidelse menneskene påfører hverandre, når lidenskapene og maktbegjæret slippes løs.»

«I virkeligheten dreier det seg om et rent politisk oppgjør, og et oppgjør, som har svært lite med rettsregler å gjøre.»

Et 1947 års minne

Oscar d'Acquerias Aalls artikkel under denne overskrift i bladets nr. 2 forferdet meg.

Alvorlig talt trodde jeg i min enfoldighet at vi alle var gått inn for en kompromissløs, aktiv linje. Nå ser det ut som vi skal «innrette» oss etter «mannakorn» i en flere tusen år gammel historiebok — Moseboken: «Herren skal stride for eder, og I skal være stille!»

Vi undret oss, men innrettet oss deretter, sier herr Aall. Nei så men! Det har vi ikke gjort, vi som har en mening med det arbeid vi har gått inn for. Og forhåpentlig skal vi heller ikke gjøre det.

Av hensyn til de innesittende fanger må vi «holde oss i ro».

Slik skriver en humanist, som ikke har noen personlig interesse å hevde, og som ville tjent best på å tie. Kan dette gi de altfor mange av de dømmte, som tier uten å være nødt til det, litt å tenke på?

E. Blehr.

tatt sikte på. Det er rettferdighet. Og det tror jeg også står klart for dem som har tatt på seg å være banebrytere for vår sak. Og for rettferdighetens sak er ingen krefter for svake til ikke å bli brukt. Ellers tror jeg ikke at herr Aalls tvil på våre krefter er berettiget. Allerede i det å kjempe for det som er rett, ligger stor styrke!

Oscar Aall tror å kunne love hevn fordi den norske stat har lagt seg ut med politiske krefter — innen- og utenlands — som er mektigere enn våre. Jeg fastholder at hevn nettopp ikke er det som vi er ute etter. Hevn og

Bygdenes problemer er skjøvet til Jernteppet — side — en løsning tvinger seg frem

Bygdenes økonomiske problemer kommer stadig klarere fram, og vil bli av det omfang at en løsning må finnes. De er skjøvet til side så lenge av andre ting at det går ikke lenger. Så å si alle de reguleringstiltak som er gjennomført i de senere år på de forskjellige områder har temmelig ensidig tilgodeset byene og sentrene i vårt land. Norges Bondelags forbeid blir i stigende grad preget av denne utviklingen, slik at det ikke bare er de snevre interesser som knytter seg til jordbruket og bøndene som opptar lagets arbeid, men bygdenes samlede interesser.

Det er generalsekretær Karl Bonden som understreker dette i en samtale med Nationen. Det som karakteriserer denne utviklingen, sier han, er i første rekke de mange tiltak som i form av komiteinnstillinger, proposisjoner osv., blir oversendt Bondelaget til uttalelse. Som eksempel kan nevnes innstillingen fra statsbankkomiteen — som hvis den blir gjennomført vil skape de aller største vanskeligheter for bygdenes kredittproblemer. Det vil i tilfelle bli nye sugepumper som vil trekke de siste rester av kapital ut av bygden uten at noe av denne — eller iallfall svært lite — vil komme tilbake. Vårt jordbruk som næring betraktet er i tilbakegang. Når bøndene likevel har klart

Generalsekretær Karl Bonden

seg såpass godt som de har, så skyldes dette at inntektene utenom jordbruket, fra skogen og bierverv har hatt stigende tendens. Men jordbrukets andel, spesielt for de små og middelstore bruk har vært fallende. Denne utvikling fører automatisk til en ekstensivering, som neppe kan være gunstig hverken for næringen eller for samfunnet sett på lengere sikt. Dette igjen har vært bakgrunnen for

den linje som Norges Bondelag la opp for fjorårets prisforhandlinger, men som dessverre ikke førte fram. Spesielt er vanskelighetene i dag store for melkeproduksjonen, som bare kan drives ved at kone og mann er villig til «å låse seg fast til melkekrakken». Vårens lønns- og prisoppgjør er i realiteten ikke et spørsmål om de faktiske lønninger og priser, men om et rikligere forhold mellom lønninger og jordbrukets priser.

Forts. fra side 1

ier, folkenes elite, blir myrdet eller blir nedtråkket i filler og fattigdom, og ikke blir i stand til å utføre sin skapende oppgave.

Det kommunistiske Utopia, med dets forrykte teologi om det kommunistiske paradisi, med kapitalismens djevleskap, proletariatets engleskarer, med profetene Marx og Lenin, med erkeengelen Stalin og verdensrevolusjonens dommedag — alt dette eventyrlige vanvidd har nu de kommunistiske partifanatikere holdt på med i 37 år å virkelig gjøre ut fra Russland, uten på noen måte å ha nådd sitt mål. Uten noensinne å ville nå det.

Nu da hele verden utenfor Sovjetunionen, og ikke bare de truede nabostater, begynner å bli klar over hva som virkelig foregår bak jernteppet og den kommunistiske propaganda nærmer sluttkampen seg. Og vi vil få se hvem som har den guddommelige rett til livet: det statiske, sykelige, marxistiske hjerne-spinn, eller den dynamiske, nasjonale virkelighet, som har sin tradisjon fra alt det kulturarbeide som folkeslagene over alt på denne jord og til alle tider har nedlagt.

Nasjonalismens nye blomstring

For Radio Nacional, russisk sending, av Knut Geelmuyden.

Vi har i de siste årtier opplevet en kosmopolitisk bekjemping av den nasjonale idealisme. Kosmopoliten kan ikke og vil ikke forstå nasjonalismens verdier. I

bevisste krefter gjorde ende på det røde helvete, etter at det allerede, ved hjelp av den hykkeliske folkefrontspolitik, hadde satt seg i besittelse av alle nasjonens livssentra.

Den nasjonale ild tente rundt omkring, men svakere og svakere jo mer man bodde fjernt fra det revolusjonære Russland. Vi har her å gjøre med en biologisk historisk lov som går ut på at jo mer truende faren er, desto mer mobiliserer man motkreftene.

Det oppsto nasjonale bevegelser som Croix de Feu i Frankrike, Mosleys bevegelse i England, Quislings i Norge o.s.v. Men, hvor den røde satan ikke umiddelbart syntes å true, sto man mer eller mindre som tilskuere til spillet om verdens skjebne. «Her hos oss kan slikt noe ikke forekomme», trøstet man seg med. For mennesket tror best det som det helst ønsker å tro.

Men nu, da de nasjonale bevegelser ligger tråkket til jorden, og bare det stolte Spania står igjen som en enslig ubesetret bastion, og da England og Amerika selv må ofre sine sønners blod i Korea, i Indokina — over alt hvor bolsjevismen driver sitt spill, er stillingen blitt en annen. England og Amerika har selv måttet overta forsvaret av verdenssivilisasjonen mot bolsjevismen, og loven om aggresjon og reaksjon har begynt å virke hos dem. Det utskjelte Franco-Spania er opptatt i det gode selskap. Som bekjent er det ikke fornuften som styrer verden. Og neppe har man vunnet den totale krig mot det nasjonale Europa, før man må begynne å rette på feilene som er gjort, — selvfølgelig uten å tilstå sine misgrep. Men sannheten er og blir: at vel har det nasjonale Europa militært tapt krigen, men moralsk og ideologisk har det vunnet den.

Nu har vi fått en verden av antibolsjeviske stater, som kapprustet med Russland. Sovjet er isolert og holder sine posisjo-

Ola - pressen

mel historiebok — Moseboken. «Herren skal stride for eder, og I skal være stille!» Stillelsen norsk Okkupasjonshær. Vi undret oss, men innrettet oss deretter, sier herr Aall. Nei så men! Det har vi ikke gjort, vi som har en mening med det arbeid vi har gått inn for. Og forhåpentlig skal vi heller ikke gjøre det.

Av hensyn til de innesittende fanger må vi «holde oss i ro», lyder herr Aalls smukke direktiv.

Hvordan tror han det eksempelvis hadde gått med fangen på Djevleøya, major Dreyfus, om folk som Picquort, Clemenceau og Zola hadde gitt seg av med å trekke «mannakorn» og forholdet seg «stille for Herren»? Og i de mange, mange tilfelle av liknende art? Tror noen virkelig at Sovjet hadde åpnet dørene for de tyske «krigsforbryterene», om ikke behjertede mennesker rundt om i verden hadde satt umenneskeligheten i relieff?

Heller ikke for vår egen skyld har vi lov til å gi oss hen i passivitet og bøye hodet i «religiøs» kontemplasjon. Det er et annet «mannakorn», sprunget ut av gammelt, sunt, norsk folkevett, som sier at «hjelp deg selv, så hjelper deg Gud!» Det tror jeg gir anvisning på et sunnere prinsipp. Kjemper man ikke det man evner for å hevde sin påviselige rett og det som er sant og i k-tig, ja, så spør det om man har noe å kjempe for i det hele tatt. I slike forhold som vi står oppe i, kan unnfalleshhet bare utlegges som om man tviler på sin egen sak. Og tvil skaper ingen resultater.

Siste avsnitt i herr Aalls artikkel kan jeg heller ikke gi min tilslutning. Påstanden om at «dersom den norske stat ikke hadde lagt seg ut med sterkere krefter enn våre, ville ingen gjengjeldelse komme» virker på meg som det rene nonsens. For det første er det ikke «gjengjeldelse» som vi er gått inn for. Det Hamurabiske og jødiske Talion-prinsipp, øve for øye og tann for tann» er ikke vårt prinsipp. Det er ikke gjengjeldelse vi har

Slagord har en tendens til å forsteine folks tenkning... Menneskene tenker nesten ikke i våre dager. De kaster ord på hverandre.

Pandit Nehru.

ikke å bli brukt. Ellers tror jeg ikke at herr Aalls tvil på våre krefter er berettiget. Allerede i det å kjempe for det som er rett, ligger stor styrke!

Oscar Aall tror å kunne love hevn fordi den norske stat har lagt seg ut med politiske krefter — innen- og utenlands — som er mektigere enn våre. Jeg fastholder at hevn nettopp ikke er det som vi er ute etter. Hevn og hevntanker danner ikke noe rettsgrunnlag. Blandes rettsprinsipper og hevn, bukker retten uvegerlig under. Hevnen eter opp det som rett heter — med hud og hår — og tilfredsstiller bare de sletteste, menneskelige instinkter.

Hevnen kan vi passende la høre Herren til. Det vi vil ha er rettferdighet, på rettslig, holdbar basis. Alt annet må vi holde borte fra oss så sant vi vil oppnå resultater av varig verd. Det må være et grunnprinsipp for vår hele holdning.

Jeg håper at herr Aall — hvis innlegg i Folk og Land jeg tidligere har satt stor pris på — i denne sak har vært utsatt for et ulykksalig penne-glipp.

ROLF RUYTER.

Lange også!

Det forekommer meg — herr redaktør — at den artikkel som vår ellers utmerkede skribent Oscar Aall hadde i nr. 2 — «Et 1947 års minne» trenger et tilsva-

Herr Aall hevder at visse hensyn tilsier at vi skal holde oss i ro. Hvis man ikke visste bedre, skulle man tro at artikkelen var inspirert av vår mest utmerkede motstander, statsadvokat L. J. Dorenfeldt!

Etter min oppfatning skal man hverken drive agitasjon — eller holde sig i ro — ikke engang under henvisning til Mose-boken. Vi derimot skal metodisk samle og utgi strengt vederheftige, dokumenterte opplysninger som angår hele vårt folks sunnhet og skiebne!

Tenk om for eksempel Bjørnson i Thorvald Sletten-saken eller Bernhard Dunker i justissaken mot Nicolai Jenssen hadde tatt «mannakorn», og som herr Aall hadde anbefalt å slå seg til ro med 2. Mos. 14, 14: «Herren skal stride for eder, og I skal være stille».

Det at Herren eventuelt strider for menneskene, må selvsagt

rester av kapital ut av bygden uten at noe av denne — eller iallfall svært lite — vil komme tilbake. Vårt jordbruk som næring betraktet er i tilbakegang. Når bøndene likevel har klart

Ola - pressen

Norsk presse har vist en iøynefallende interesse for bevarelsen av den franske regjeringsform. Andre kan ha vanskelig for å forstå denne fanatiske partitagen for den korrupte parlamentarisme, som har vanstyrt Frankrike så altfor lenge. I en utenrikskrønikk i Arbeiderbladet 7. jan. står der:

«Dette politiske system, som har vært karakteristisk for Frankrike siden 1875, har hatt som fremste mål å gi så svake regjeringer som mulig. Videre: at i løpet av 65 år (under den tredje republikk) hadde landet

ikke hindre disse i å stride selv! Den som ikke vil kjempe for sin rett er meget sjelden en filosof! Som oftest er det et menneske som ingen rett har, og derfor klokkelig tier stille.

Nei, den norske stat har i denne sak ikke lagt seg ut med sterkere krefter enn «våre», kjære herr Aall. Tenk hvilke krefter staten egget ved behandlingen av DE NO FA's grunnlegger, Dietrich Hilditsch, ved de upåtalte mord på Elsa Kristoffersen og Knut Knutson Piane. Ved justismordet over Ragnar Sigvald Skancke. For eksempel!

Det skaper en uhyre styrke det å bli øvet virkelig urett mot ikke minst gjennom den sympati for ofrene som vekkes just i motstandernes leir, hos mennesker som enten er rettferdige eller er tilsidesatte — eller er begge deler.

«Via det kommer hevnen,» skriver Oscar Aall til slutt. Dette kan en så fornuftig og akt-som mann overhodet ikke mene? Det må også være «a slip of the pen», som det heter på «nynorsk».

Intet skader denne sak mer enn å tale om hevn! Rent bortsett fra at man ikke må glemme de uforskyldte lidelser som den annen verdenskrig utløste over menneskene også utenfor

Denne utvikling fører automatisk til en ekstensivering, som neppe kan være gunstig hverken for næringen eller for samfunnet sett på lengere sikt. Dette igjen har vært bakgrunnen for

108 regjeringer. Mellom februar 1930 og februar 1934 hadde landet 14 regjeringer (altså mer enn 3 regjeringskriser om året). Bladet forteller videre at Queuille (utt. køy) hadde vært med i 19 regjeringer før krigen, da han ble statsminister igjen i 1948. Han styrte etter leveregelen til en tidligere britisk statsminister som sa

«Statsmannskunsten består i å utsette alle avgjørelser inntil problemene har mistet sin betydning.»

I samme kronikk er vanskelig å finne en uttalelse som for al-

våre rekker.

Det var hevn «rettsoppgjøret» var ment å være!

Stort sett ble det til en stedfortredende soning. Hevn er ikke målet for den som med balanse i sinnet virker for den rettshistoriske oppklaring i den urettens og ulovns jungel. Et spennende arbeid som bærer sin belønning i seg selv!

I dette arbeid deltar folk fra alle leire i Norge i dag, jo i hele verden. Oppklaringen vekker selvsagt angst og uro hos de skyldige! Men dette faktum er noe helt annet enn hevn.

Jon Skeies ånd må ikke dø i Norge! Det ligger seier for rettens og lovens sak, og for vår sak, i denne store lovsigemannens milde styrke.

ALEXANDER LANGE.

*

Helt utmerket! Folk og Land setter pris på at Alexander Lange kaster trøya. At Rolf Ruyter bretter opp armene. Men vi som kjenner Oscar Aall forstår godt hva pennelippet besto i, han kom i skynningen til å bruke ordet hevn, istedenfor revisjon. Ellers har han ikke gjort annet enn bonden som sa til Georg Sverdrup: Husk at Gud er attåt.

Det syns stundom å være nødvendig å minne om det.

RED.

kekrakken». Vårens lønns- og prisoppgjør er i realiteten ikke et spørsmål om de faktiske lønninger og priser, men om et rik-tigere forhold mellom lønninger og jordbrukets priser.

vor kritiserer det franske demokratiet.

I kommentarer og betraktninger i forbindelse med det franske valget er det også typisk at den overhengende kommunistiske fare representert ved et parti sterkt nok til å kunne etablere en fransk sovjetrepublikk så å si over natten, blir av underordnet betydning sammenlignet med truselen fra skattereformisten Poujade og hans parti.

Norge er etter sigende det mest skatteredne land i Europa, og vi burde ha forutsetninger for å vite hva skattetrykk er for noe, normalt burde vi her i Norge føle en viss sympati for bevegelser som dannes for å lette skattetrykket. Men se, det motsatte er tilfelle. Poujade blir skjelt ut etter noter som «halv eller hel fascist» o. l., og Dagbladet titulere ham systematisk for «skattesnytergeneralen» og partiet for «skattesnyterpartiet», noe som bortsett fra det ukorrekte i beskyldningen, lyder litt hyklersk når det kommer fra Ola-landet, der alle som kan, prøver å redde seg unna de uhyrlige skatter.

Men Ola-pressen står vel i en særstilling i verden når det gjelder å fortelle hvordan andre land skal styres.

*

I samme forbindelse tillater vi oss å saksé et sitat fra en artikkel «En hyldest til Frankrike» av Benjamin Vogt i Morgenbladet: To farer truer demokratiet i Vest-Europa: for meget uro og for lite. Franskmenne lider av de første symptomer og vi av de siste. Det er på ingen måte sikkert hvilke som i det lange løp vil vise seg å være de farligste. Men det er ihvert fall innen mulighetens grenser at det søvn-gjenger-demokrati vi har her i landet, like hurtig vil føre til sin egen undergang som de uavlatelige vulkanutbrudd i Frankrike. (Uthevet her.)

H.

Blomstring

For Radio Nacional, russisk sending, av Knut Geelmuyden.

Vi har i de siste årtier opplevet en kosmopolitisk bekjemping av den nasjonale idealisme. Kosmopoliten kan ikke og vil ikke forstå nasjonalismens verdier. I hans øyne er nasjonale førere mer og mindre unormale individer, hysterikere, psykopater, demagoger som appellerer til massenes mest primitive instinkter, og hynotisere den. Med hjelp av en ofte kvasividenskapelig psykologi mener de å ha demaskert den nasjonalistiske rus.

Imidlertid, undersøker vi hvordan og hvorfor de nasjonale bevegelser i virkeligheten, historisk betraktet, har oppstått, finner vi over alt en historisk lovmessighet. Det er den bolsjevikiske aggresjon som over alt fremkaller de nasjonale bevegelser som sin reaksjon. Når bolsjevismen for alvor truer en livskraftig nasjons indre eller ytre eksistens, mobiliserer nasjonen sin vilje til liv.

I 1918 raste i Finland borgerkrigen mellom hvit og rød. De hvite, under den edle, i hele verden beundrede general Mannerheim, bragte seiren hjem. Om en politisk eller filosofisk ideologi var det ennå ikke tale. Det var en enkel kamp for den finske og nordiske livsstil. Det var en nasjonal frihetskrig mot den russiske imperialisme, forsterket med avskyen for den artsfremmede bolsjevisme. Det var Finnlands kamp for retten til å leve livet på sitt eget vis. Det var Finnlands nasjonale selvbевissthet som utfoldet seg så heroisk.

Likesom det finske folk på legem og sjel hadde fått erfare hva bolsjevismen i virkeligheten innebar, og derfor ansente sine krefter til det ytterste for å rense den ut, gjorde andre europeiske folk det samme. Ved Russlands grenser kastet et nytt Polen de røde ut. I Ungarn gjorde nasjonalismen ende på Bela Kuhns blodige herredømme. Jo, mer man nærmet seg Russlands grenser, desto sterkere var motsetningene mellom hvit og rød. Vi kjenner veddeløpet i Italia mellom det røde kaos og fascismens ordningskraft. I Tyskland kom nasjonalismen til statens ror etter at de mer og mindre røde herrer hadde bragt det tyske folk til fortvilelse. I Spania skjedde underet at de nasjonal-

net den totale krig mot det nasjonale Europa, før man må begynne å rette på feilene som er gjort, — selvfølgelig uten å tilstå sine misgrep. Men sannheten er og blir: at vel har det nasjonale Europa militært tapt krigen, men moralsk og ideologisk har det vunnet den.

Nu har vi fått en verden av antibolsjevikiske stater, som kapprustet med Russland. Sovjet er isolert og holder sine posisjoner i hovedlandet og i satellitstatene bare ved terror og tvang.

Imidlertid, de antikommunistiske stater må misunne kommunismen, fordi den har en samlende ideologi, et mål som man kjemper for. Et «anti» er ikke noe som man fostrer korsfarere med. Hva kjemper man for? Det er det sentrale spørsmål. Hva er det for verdier som man elsker høyere enn sitt eget liv, og som man ikke må miste.

Kanskje demokratiet? Men kommunistene kjemper jo også for demokratiet, ja ennå bedre: for «folkedemokratiet». Nei, den misbrukte glosen «demokrati» skaper ingen heroisme i tapre hjerter, hvor meget enn parlamentarikerne skriker seg hes og blå.

Vår lille analyse av stillingen i Europa har vist hva man siden oktoberrevolusjonen i Russland har kjempet for og trodd på, og hva man har å kjempe videre for, nemlig de rikdommer som Gud, historiens styrer, har gitt oss i våre nasjonale hjem.

Hvorfor kampen i Russland mellom hvit og rød endte slik som den gjorde, er et kapittel for seg. Men også her, ja nettopp her, er historien ikke slutt. Det nasjonale Russland lever ennå derhjemme sitt skjulte liv, og elers i verden lever millioner emigranter som samler seg om sine ortodokse kirker, ofrer sine kjerter og venter på timen da dagen og solen skal rinne, og det korsfestede russiske folk oppleve sin nasjonale gjenoppstandelse. Først når jernteppet er henværet og Russland atter inntar sin ærefulle plass blant nasjonene i den europeiske verdenscivilisasjon, har vi fred på jord.

Og Gud skje takk som med Franco-Spania har bevart oss for et nasjonenes Alcasar.

Enhver som finner seg selv blir kvitt sine van-skeligheter.

Matthew Arnold.